

Prostor in čas za slovensko glino

V Galeriji Loškega gradu pripravljajo veliko razstavo Glina v prostoru in času. Na ogled je tako srednjeveška in novoveška kot tudi sodobna keramika.

Igor Kavčič

Foto: arhiv Urbana Megušarja

Razstava Glina v prostoru in času, ki jo bodo v sredo, 17. junija, odprli v Galeriji Loškega gradu, je del obsežnega projekta raziskovanja slovenske lončarske tradicije, pri katerem sodelujejo Urban Magušar, Loški muzej Škofja Loka in Rokodelski center DUO Škofja Loka. V zadnjem so že v aprilu pripravili spletno razstavo, saj si te zaradi pandemije v živo ni bilo mogoče ogledati, prihodnji teden pa se skupni projekt seli na grad, ki bo obiskovalcem na voljo in na ogled vse do konca oktobra.

Osrednji pobudnik projekta, lončar in industrijski oblikovalec Urban Magušar, ki ima svojo lončarsko delavnico v Radovljici, v Katalogu slovenskih glin predstavlja raznolikost glin pri nas, številčnost lokalnih nahajališč in njihov pomen za slovensko lončarsko tradicijo.

Urban Magušar je pred 25 leti obiskal in spoznal vse slovenske tradicionalne lončarje. »Takrat jih je bilo še 25, danes so še trije. Žlahtni tradicionalci. Ugotovil sem, da prav nihče od njih ni čisto 'gladek', saj se je vsak naš pogovor začel in končal pri glini,« v povabilu k razstavi v duhovitem tonu razmišlja Megušar: »Ni čudno, saj se je tradicionalno lončarstvo razvilo v bližini glinokopov, po navadi na oddaljenosti največ deset kilometrov.« V projektu Katalog slovenskih glin, za katerega avtor pravi, da bi se pravzaprav moral imenovati 'zatreskani v glino', so nabrali in testirali skoraj sto različnih slovenskih glin, in ker so bile tako čudovite, iz njih naredili razstavo.

Prihodnjo sredo bo odprtje razstave Glina v prostoru in času.

Na tokratni razstavi projekt razširjajo in povezujejo z izborom predmetov iz glin iz obdobja srednjega in novega veka, ki so jih prebivalci Škofje Loke in okolice uporabljali v vsakdanjem življenju in so jim omogočali lažje, kvalitetnejše pa tudi lepše življenje. Izbor predmetov je pripravil arheolog in kustos Loškega muzeja Jože Štukl.

Glina je bila v srednjem in novem veku še vedno cenovno najugodnejši in široko uporaben material, zato so bili vsaj osnovni keramični izdelki dostopni tudi ekonomsko šibkejšim slojem prebivalstva. Najširše uporabljano je bilo kuhinjsko oziroma ognjiščno posodje, ki ga bodo na razstavi predstavili z izborom lonca, pokrovke, krožnika, čaše in kozice, kot primer razkošnega namiznega posodja za serviranje hrane, s katerim so bili založeni posvetna in cerkvena gospoda ter bogatejši meščani, pa bodo na ogled postavili loško slikano meščansko keramiko.

Razstavili bodo tudi kombinirano skledasto svetilko in dve lojenki, s katerima so v srednjem veku preganjali temo, ter lončasti pečnici z ločenih peči, s katerimi so si prostore ogrevali predvsem premožnejši sloji. Na ogled bo tudi dvodelna glinena retorta, kakršne so pri idrijskem rudniku uporabljali za pridobivanje živega srebra. Razstavo bodo dopolnili še s sklopom sanitarne keramike – to bodo glinene vodovodne cevi iz grobe glin, izdelane na lončarskem vretenu.

Kot so zapisali v Loškem muzeju, z razširjenim razstavnim projektom predstavljajo tesno povezavo med materialom, tehniko oblikovanja in tudi okrasom lončevine ter poudarjajo povezanost prav teh tradicionalnih izhodišč s sodobnimi smernicami.

Odprtje razstave bo sicer potekalo na grajskem dvorišču, v uvodu pa bo pogovor z Urbanom Megušarjem vodila Katarina Sekirnik iz Rokodelskega centra DUO.